

ส.มนุไพร...กับการแพทย์แผนไทย
รศ.สมพร ภูติยานันต์ คณะเภสัชศาสตร์ มข.

เภสัชวัตถุ : เหน็ดที่ใช้ในตำรายาแผนโบราณ

1. **เห็ดจุฬา** เป็นสาขื่นจากรากไม้เป็นรา ลักษณะคล้ายงูแผ่แม่เบี้ย รสเมาเย็น แก้พิษไข้กาฬ ดับความร้อน ไข้ได้ทั้งกินและทา
2. **เห็ดร่างแหหรือเห็ดระย้า** เป็นสาขื่นจากดิน มีระย้ารอบดอก รสเมาเบื่อเย็น แก้ไข้พิษ ถอนพิษกาฬ
3. **เห็ดเตย** เกิดจากกอกเตยที่สุก รสเมาเบื่อเย็น แก้ไข้พิษ ไข้กาฬ แก้มูกเลือด แก้มูกคุดคูลงแดง
4. **เห็ดตาล** เกิดจากต้นตาลที่สุก รสฝาดเบื่อ แก้ไข้ท้องเดิน ดับพิษไข้ทั้งปวง แก้พิษโลหิต แก้อ่อน
5. **เห็ดมะพร้าว** เกิดจากต้นมะพร้าวที่สุก รสฝาดเบื่อ แก้ไข้ท้องเดิน ดับพิษไข้ทั้งปวง แก้พิษโลหิต แก้อ่อน
6. **เห็ดหมาก** เกิดจากต้นหมากที่สุก รสฝาดเบื่อ แก้ไข้ท้องเดิน ดับพิษไข้ทั้งปวง แก้พิษโลหิต แก้อ่อน
7. **เห็ดไม้แดง** เกิดจากตอไม้แดงที่สุก รสเย็นฝาด ดับพิษไข้ พิษไข้กาฬ
8. **เห็ดไผ่** เกิดจากตอไม้ไผ่ที่สุก รสเมาเบื่อ แก้มูกคุดคูลงแดง แก้นอนไม่หลับ
9. **เห็ดไม้รวก** เกิดจากตอไม้รวกที่สุก รสเมาเบื่อ แก้มูกคุดคูลงแดง แก้นอนไม่หลับ
10. **เห็ดคันท่า** เกิดจากตอไม้คันท่าที่สุก รสเย็นเบื่อ แก้ไข้กาฬ แก้ไข้ตุ่มคิลลา อีกรชนิดหนึ่ง เกิดจากดินมีเมือกมาก สีดำ-ขานวนๆ รสเย็น ใช้ปรุงเป็นอาหาร บำรุงร่างกาย
11. **เห็ดกระถินพินาน** เกิดจากตอไม้กระถินพินานที่สุก รสเย็นเบื่อ แก้ไข้ ดับพิษไข้ พิษไข้กาฬ แก้ไฟลามทุ่ง
12. **เห็ดมะขาม** เกิดจากตอไม้มะขามที่สุก รสเย็นเบื่อ ดับพิษไข้ พิษไข้กาฬ
13. **เห็ดขี้วัว เห็ดขี้ควาย** เกิดจากกองขี้วัว ขี้ควาย รสเมาเบื่อ แก้มูกคุดคูลงแดง แก้นอนไม่หลับ แก้ไข้พิษ
14. **เห็ดหนูหนู** เกิดตามตอไม้หนูและตามซอกหิน รสเย็นจืด โดยมากใช้เป็นอาหารบำรุงร่างกาย กระจ่ายโลหิต
15. **เห็ดหญ้าคา เห็ดหญ้าแพรก และเห็ดหญ้าปากควาย** รสเย็น ฝาด ชื่น ดับพิษไข้เพื่อครั้ง แก้อ่อน ดับพิษโลหิต แก้ไข้ท้องเดิน ดับพิษไข้ พิษไข้กาฬ
16. **เห็ดโคน เห็ดจอมปลวก เห็ดหนั่งเห็ดฟาง เห็ดจาวมะพร้าว และเห็ดเผาะ (เห็ดดอกดิน) รสเย็นหวาน**
โดยมากใช้เป็นอาหารบำรุงร่างกาย เป็นอาหารโปรตีน ช่วยกระจ่ายโลหิต